

Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi Sayı: 12/3 2023 s. 1305-1319, TÜRKİYE

Araştırma Makalesi

**YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE VE İNGİLİZCE ÖĞRETİMİNDE
AKTARIMLARLA İLGİLİ ÇALIŞMALARIN ANALİZİ**

Musa KAYA*

Geliş Tarihi: 15.02.2023

Kabul Tarihi: 20.07.2023

Öz

Bu çalışma yabancı dil olarak Türkçe ve İngilizce öğretiminde aktarımlarla ilgili yapılan çalışmaların incelenmesi amacıyla nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın amacı doğrultusunda yabancı dil olarak Türkçe öğretimi (YDOTÖ)'nde aktarımlarla ilgili çalışmaların özellikleri, yabancı dil olarak İngilizce öğretimi (YDOİÖ)'nde aktarımlarla ilgili çalışmaların özellikleri, YDOTÖ ve YDOİÖ'nde aktarımlarla ilgili çalışmalarda aktarımların ele alınışındaki benzerlik ve farklılıklar incelenmiştir. Ulaşılan verilere göre YDOTÖ'nde aktarımlarla ilgili çalışmaların bütün dil düzeylerine yönelik olarak yazma ve konuşma alanlarında yapıldığı, bu çalışmalarda aktarımların sınıflandırılmasında Arapçanın etkisinin yanı sıra diğer dillerin etkilerinin de ele alındığı belirlenmiştir. YDOİÖ'nde de yazma ve konuşma öğrenme alanlarında yapılan çalışmalar incelenmiş; çalışmalarda herhangi bir dil düzeyinin belirtilmediği, aktarımların sınıflandırılmasında Arapçanın etkisi ve İngilizcenin dil bilgisi özelliklerinin belirleyici olduğu görülmüştür. YDOTÖ ve YDOİÖ'nde aktarımlarla ilgili yapılan çalışmalarda sözcük türleri, dil bilgisi ve yazım bakımından Arapçanın etkisi ele alınırken YDOİÖ'nde diğer dillerin etkisine yer verilmemiş, konuşma alanındaki çalışmada doğrudan seslendirme sorunları ele alınmıştır.

Anahtar Sözcükler: Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, yabancı dil olarak İngilizce öğretimi, aktarımlara yönelik çalışmalar, aktarımların karşılaştırılması.

**ANALYSIS OF THE STUDIES ON THE TRANSFERS IN TEACHING
TURKISH AND ENGLISH AS A FOREIGN LANGUAGE**

Abstract

This study was conducted with document analysis, a qualitative research method, to examine the studies on transfers in teaching Turkish and English as a foreign language, abbreviated as TTAFL and TEAFL respectively. The features of the studies on transfer in TTAFL, the features of the studies on transfer in TEAFL, the similarities and differences in the handling transfers in the studies on transfers in TTAFL and TEAFL were examined in accordance with the aim of the study. According to the data, it is determined that the studies on transfers in TTAFL were conducted in writing and speaking for all language levels, the effects of Arabic besides the effects of other languages were discussed in the classification of transfers in these studies. The studies conducted in learning writing and speaking in the

* Dr. Öğr. Üyesi, Bayburt Üniversitesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, musakaya@bayburt.edu.tr

TEAFL were examined; no language level was specified, and the effect of Arabic and the grammatical features of English were determinative in the classification of transfers in the studies. While the effect of Arabic is handled in terms of word types, grammar, and spelling in transfer studies in TTAFL and TTEFL, effects of other languages in TTEAFL were excluded and articulation problems in the speaking study were handled.

Keywords: Teaching Turkish as a foreign language, teaching English as a foreign language, the studies on transfers, comparing transfers.

Giriş

Küresel ölçekte gelişen iletişim, ulaşım, ticaret ve eğitim olanakları yabancı dil öğretiminin hızlı bir şekilde gelişmesini sağlamış; resmî kurumların yanı sıra özel sektörün de alanda faaliyet göstermesiyle birlikte yabancı dil öğretimi hızla yaygınlaşmıştır. Özellikle kitle iletişim araçları sayesinde insan topluluklarının kolaylıkla etkileşim kurabilmesi, yabancı dile olan ilgi ve ihtiyacın daha fazla artması, bireylerin çeşitli araç ve eğitim ortamlarından yararlanarak yeni dil/diller öğrenmesi sonucunu ortaya çıkarmıştır. Bireyin etkin katılımını sağlayan ve ülke sınırlarını aşan iletişim ortamı sunan internet teknolojisinin günlük hayatta daha yaygın ve çok farklı amaçlar için kullanılabilir olması yabancı dillerin çok geniş kitleler tarafından öğrenilmesini daha kolay ve zaman zaman zorunlu hâle getirmiştir.

Gelişen eğitim olanakları yabancı dillerin öğrenilmesini daha kolay ve yaygın hâle getirse de yabancı dilin öğrenilmesi sürecindeki birtakım zorluk ve karmaşanın ortadan kalktığını söylemek mümkün değildir. Zira kültür, coğrafya ve tarihin uzun zamanda şekillendirdiği dilin yabancı bireyler tarafından kısa sürede öğrenilmesi mümkün değildir. Bireysel farklılıkların yanı sıra ana dil ile öğrenilen diller arasındaki yapısal farklılıklar; öğretim programı, materyal ve alanında uzman öğreticilere duyulan ihtiyaç yabancı dil öğrenim sürecini önemli ölçüde etkilemektedir (Alyılmaz ve Er, 2018; Bley-Vroman, 1990; Ehrman, 1996; Ellis, 2008; Levenston, 1979). Kültürel farklılıklar ve dilin kendine özgü yapısı yabancı dil öğrenenlerin bu süreçte farklı sorun ve karmaşa yaşamalarına sebep olmakta, bireyler karşılaştıkları sorun veya karmaşanın boyutuna göre ana dil ve kültürlerinden hedef dile aktarımlar yapabilmektedirler (Gass ve Selinker, 1992; Liu, 2016). Sebep ve ölçüsünün birey veya gruba göre değişiklik gösterdiği aktarımlar yabancı dil öğrenenlerin başarı ve güdülenmelerini etkileyebilecek sonuçlara yol açmaktadır (Camilleri, 2004; Sabbah, 2015; Shen ve Chiu, 2011; Wang, 2015; Yang, 2019; Zhao, 2019). Doğal olarak ana dilden veya kültürden hedef dile yapılan aktarımların tespit edilerek öğretim sürecinin, ders materyallerinin ve öğretici farkındalığının bu doğrultuda geliştirilmesi gerekmektedir.

Her dilin kendine özgü yapısı, aktarımların da kendine özgü karaktere sahip olması sonucunu beraberinde getirmektedir. Zira ana dili Arapça olan bireylerin ana dili Boşnakça veya Çince olan bireylerle aynı boyut ve özellikte aktarım yapmaları olağan değildir. Ortak tarih ve kültüre dayalı benzerlikler bu aktarımların çeşit ve olumlu-olumsuz boyutlarda gerçekleşmesini etkilemektedir (Al-Sharabi, 2022; Bekir, 2022; Boylu, 2014a; Duman, 2013; Hoşça, 2020; Karim ve Nassaji, 2013; Tüm, 2020). Ana dili Arapça olan bireylerin Türkçe ile Arapça arasındaki ortak kültür ve dine dayalı söz varlığını kavramaları, Türk kültüründeki selamlaşma, uğurlama, kutlama gibi birtakım kalıp sözleri daha kolay kavramaları beklenirken ana dili İspanyolca olan Latin Amerikalı bireylerin aynı unsurları kavraması daha zor ve zaman alıcı

olacaktır. Bu durum da yabancı dil öğretiminde ana dili ve kültürden kaynaklanan aktarımların genellenabilir olmadığını göstermektedir.

Yabancı dil öğretimde aktarımlar olumlu ve olumsuz olarak iki grupta ele alınmaktadır (Odlin, 1989; Zhao, 2019). Olumlu aktarım bireyin ana dili veya kültürünün hedef dile olan yakınlığı ya da benzerliğine bağlı olarak dil öğrenmeyi kolaylaştırmasını ifade etmektedir (Zhao, 2019). Olumsuz aktarım ise ana dil veya farklı dillerin hedef dili öğrenmeyi zorlaştıracak ve da engelleyecek biçimde etkilemesi olarak tanımlanabilir (Lado, 1994). Aktarımlar kaynaklarına göre diller arası ve dil içi aktarımlar biçiminde iki ana başlıkta değerlendirilmektedir (Erdoğan, 2005).

Diller arası aktarım yabancı dil öğretiminde ana dili kaynaklı hataları ifade etmek için kullanılır. Aktarımlara dayalı hatalar büyük oranda ana dilin etkisiyle gerçekleştiği için diller arası aktarım yabancı dil öğrenmede başarıyı önemli ölçüde etkilemektedir (Bhela, 1999). Ana dilin söz dizimi, ses - şekil bilgisi ve kullanılan alfabe gibi çok boyutlu oluşu yabancı dilin öğrenilmesini uzun süreli ve çok yönlü olarak etkileyebilir (Kaweera, 2013). Bu aktarımların boyut ve türü, bireyin ana dili ile öğrenilen dilin yapısal özelliklerine göre farklılıklar gösterebilir (Erdoğan, 2005; Bardovi-Harlig ve Sprouse, 2018; Gass ve Selinker). Sadece ana dili değil, aynı zamanda bireyin yetkinlik derecesine göre bilinen yabancı diller de bu tür aktarımların tür ve oranını etkileyebilmektedir (Dawaele, 1998; Hammarberg, 2001; Mehlhorn, 2007; Murphy, 2003). Doğal olarak diller arası aktarımı ana dilden yapılan aktarımlar olarak sınırlandırmak doğru olmayacaktır.

Dil içi aktarımlar ise öğrenilen dilin bazı yapılarının aşırı derecede genellenmesi veya eksik öğrenme sonucu ortaya çıkan ve ana dilden bağımsız olarak gerçekleşen yanlış veya hatalardan kaynaklanmaktadır (Richard, 1971). Bu tür aktarımlar genellikle dilde yetkinleşmemiş orta düzeydeki öğrenciler tarafından yapılmaktadır (Elis, 1997). Hedef dilde öğrenilen herhangi bir yapının yanlış geliştirilmiş stratejilerle uygun olmayan durumlarda kullanılması sonucunda gerçekleşir (Richard, 1974). Dil içi aktarımlar bireyin karşılaştığı yeni bir durum veya yapı karşısında hedef dildeki birikimine dayalı olarak çözüm geliştirme çabasının ürünüdür. Bu bağlamda dil içi aktarımların diller arası aktarımlara göre daha özgün nitelikler taşıyabileceği söylenebilir.

Yapılan araştırmalarda YDOTÖ alanında aktarımların doğrudan ele alındığı herhangi bir çalışma tespit edilemezken özellikle yazma, okuma ve konuşma becerilerinin ele alındığı birçok çalışmaya ulaşılmıştır (Boylu, 2014b; Çiftçi ve Demirci, 2019; Kaya, 2022; Sur ve Çalışkan, 2021; Şengül, 2014; Tüm, 2014). Bu çalışmalar yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireylerin yaptıkları hatalar, öğrenme zorlukları, karşılaşılan sorunlar ve bunların değerlendirilmesi üzerine gerçekleştirilmiştir. Aktarımlar konusuna kısaca değinilen bu çalışmaların dışında sınırlı sayıda çalışmada ise aktarımlar konusunun daha ayrıntılı biçimde ele alındığı görülmüştür (Aldaraghme, 2020; Çanaklı ve Baştürk, 2022; Elsawah, 2016; Subaşı, 2010).

Yabancı literatürde uzun bir süredir tartışılan aktarımlar konusunun Türkçe için oldukça yeni olduğu söylenebilir (Biçer, 2017; Yang, 2019). Doğal olarak diğer diller için yapılan çalışmaların incelenmesi ve bu çalışmaların Türkçeye yönelik çalışmalarla karşılaştırmalı olarak ele alınmasının alana önemli katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu bağlamda yapılan taramalarda YDOTÖ'nde aktarımların ana dili Arapça olan bireylere dönük çalışmalarda

sınıflandırılarak ayrıntılı biçimde ele alındığı görülmüştür. Söz konusu çalışmalarda aktarımların yabancı literatürle karşılaştırıldığına nasıl bir benzerlik veya farklılık taşıdığı tespit edilerek ortaya çıkan sonuç değerlendirilmek istenmiştir. Yapılan araştırma sonucunda yabancı dil olarak İngilizce öğrenen ve ana dili Arapça olan bireylere yönelik olarak aktarımlarla ilgili gerçekleştirilen çalışmaların ele alınması uygun görülmüştür. İngilizcenin Arap dilli bireyler tarafından yabancı dil olarak yaygın biçimde öğrenilmesi, bu gruba yönelik YDOİÖ’nde aktarımlarla ilgili yapılan çalışmaların amaca uygun, nitelikli, erişilebilir ve ihtiyacı karşılayabilecek sayıya sahip olması nedeniyle tercih edilmiştir.

Bu çalışmanın YDOTÖ alanında oldukça sınırlı sayıda olan aktarım konusunda araştırma yapacak bilim insanları ve öğretilere yeni bakış açısı sunma ve yapılan çalışmalarını eleştirel biçimde değerlendirmeleri bakımından yararlı olacağı öngörülmektedir.

Bu çalışma yabancı dil olarak Türkçe ve İngilizce öğretiminde aktarımların incelenmesi amacıyla hazırlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi (YDOTÖ)’nde aktarımlar nasıl ele alınmıştır?
2. Yabancı dil olarak İngilizce öğretimi (YDOİÖ)’nde aktarımlar nasıl ele alınmıştır?
3. Yabancı dil olarak Türkçe ve İngilizce öğretiminde aktarımların ele alınışında ne tür farklılık ya da benzerlikler vardır?

1. Yöntem

1.1. Araştırmanın Modeli

Nitel araştırma yaklaşımıyla gerçekleştirilen bu çalışmada doküman inceleme yöntemi kullanılmıştır. Doküman inceleme araştırmacı tarafından araştırmanın amaçları doğrultusunda verilerin toplanması ve elde edilen dokümanların incelemesini ile gerçekleştirilir. Doküman incelemesi ele alınacak konu ile ilgili olgu ve olaylar hakkındaki yazılı belgelerin incelenmesiyle yapılır (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Bu araştırma da belirlenen ölçüt ve amaçlar doğrultusunda basılı veya elektronik kaynakların sistemli bir biçimde incelenmesini gerektirmesi nedeniyle doküman analizi yöntemi kullanılmıştır.

1.2. Örneklem

Yapılan taramalarda YDOTÖ’nde aktarımlara yönelik 81 makale, 40 yüksek lisans tezi, 8 doktora tezi ve 2 adet bildiri olmak üzere toplam 131 çalışmaya ulaşılmıştır. Bunlardan 2 yüksek lisans tezi, 2 de makale çalışmanın amaç ve kapsamına uygun olması dolayısıyla çalışmanın örnekleme olarak incelenmiştir. YDOİÖ’nde ana dili Arapça olan öğrencilere yönelik aktarımlarla ilgili çalışmalardan ulaşılan 46 makale, 8 yüksek lisans tezi, 3 doktora tezi ve 1 bildiri çalışmanın amaç ve kapsamına uygun 1 doktora tezi ve 3 makale örneklem olarak alınmıştır.

1.3. Verilerin Toplanması ve Analizi

Bu araştırmanın verileri YÖK Ulusal Tez Merkezi (URL 1), Google akademik (URL 2), Dergipark (URL 3) veri tabanlarında yayımlanmış bilimsel çalışmaların taranmasıyla elde edilmiştir. Araştırmanın ilk aşamasında yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde aktarımlar üzerine yapılan bilimsel çalışmalar taranmış, elde edilen veriler incelenerek çalışmanın amacına uygun olanlar kodlanmıştır. Kodlanan veriler incelenmiş ve ulaşılan sonuçlara göre

YDOTÖ’nde aktarımların ayrıntılı olarak ele alınıp sınıflandırıldığı çalışmaların ana dili Arapça olan bireylere yönelik olarak gerçekleştirildiği tespit edilmiştir. Bu sonuçlardan hareketle YDOTÖ’nde ana dili Arapça olan bireylere yönelik olarak gerçekleştirilen aktarımlarla ilgili çalışmaların incelenmesine karar verilmiştir. Araştırmanın diğer aşamasında ise ana dili Arapça olan bireylere dönük aktarımlarla ilgili çalışmalar taranmıştır. Yapılan tarama sonucunda ana dili Arapça olan bireylere yönelik aktarımlarla ilgili çalışmaların İngilizce için yaygın biçimde ve çalışmanın amacına uygun olarak gerçekleştirildiği görülmüş, YDOTÖ ve YDOİÖ’nde ana dili Arapça olan bireylere yönelik aktarım çalışmalarının ele alınmasına karar verilmiştir. Çalışmaların aynı öğrenme alanlarında ve aynı sayılarda olmasına dikkat edilmiştir. Taramalar “yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, olumlu ve olumsuz aktarımlar, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde sorunlar, ana dilin yabancı/ikinci dil öğrenmeye etkisi, English as a foreign language, Arabic language interference to learning English, Arab learners writing erreurs on English, negative transfer, interference of the first language” anahtar kelimeleriyle yapılarak araştırma alanıyla ilgili olan çalışmalar derlenmiştir. Daha sonra bu çalışmalar incelenerek öncelikle bu araştırmanın amacına uygunluk açısından değerlendirilmiş, yabancı dil olarak Türkçe ve İngilizce öğretiminde aktarımların ele alındığı çalışmalar aktarımların ele alınışı bakımından ayrı ayrı incelenmiştir. Verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır.

Araştırmanın veri analizi aşağıda belirtildiği şekliyle gerçekleştirilmiştir.

1. Verilerin Kodlanması: Araştırmanın temelini oluşturan tema, kalıp ve anlamları belirlemek amacıyla verilerin dikkatle ve sistematik biçimde incelenmesi ve yorumlanması biçimde ifade edilen bu tekniğe uygun olarak kodlanan veriler gruplandırılmıştır (Miles ve Huberman, 1994). Araştırma kapsamında incelenen çalışmalar araştırmanın alt problemleri doğrultusunda oluşturulan kavramlar bakımından incelenmiş ve kodlamalar yapılmıştır.

2. Temaların bulunması: nitel araştırmalarda temalar tümevarımcı bir yaklaşımla ele alınarak kodların ortak yönlerini bir araya getiren temalar belirlenir (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Bu araştırmada da çalışmalardan elde edilen kodlamalar çeşitli temalar altında toplanmıştır.

3. Verilerin kodlara ve temalara göre düzenlenmesi ve tanımlanması: Bu aşamada araştırmacı elde ettiği verileri işlenmiş bir şekilde okuyucuya sunar (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Bu araştırma kapsamında incelenen çalışmalar; YDOTÖ ve YDOİÖ’nde aktarımların ele alınışı göre gruplandırılmış, daha sonra her iki gruptaki veriler karşılaştırılmıştır.

4. Bulguların yorumlanması: bu aşamada da elde edilen bulgulardan sonuçlar çıkarmak ve elde edilen sonuçların önemine ilişkin yorumlar yapmak zorunludur (Yıldırım ve Şimşek, 2016).

Araştırmanın amaçları doğrultusunda elde edilen bulgular araştırmacı tarafından yorumlanmıştır.

1.4. Geçerlik ve Güvenirlik

Araştırmanın geçerlik ve güvenilirliğinin sağlanması amacıyla oluşturulan formlar YDOTÖ alanında doktora ve bilimsel çalışma yapan üç alan uzmanıyla birlikte değerlendirilmiştir. Huberman (1994)’in görüş birliği+görüş ayrılığı formülü kullanılarak kodlayıcılar arasındaki uyum yüzdesine bakılmış, uyum yüzdesi tespit edilmiştir. Kodlamalarla ilgili herhangi bir uyumsuzluğun bulunmadığı tespit edilmiştir.

1.5. Araştırmanın Sınırlılığı

Bu araştırma, YDOTÖ ve YDOİÖ’nde aktarımlarla ilgili yapılan çalışmaların tespit edilerek belirtilen amaç doğrultusunda incelenmesi ile sınırlıdır. Bu çalışmalar yabancı dil olarak Türkçe ve İngilizce öğrenen bireylerin çeşitli öğrenme alanlarındaki yanlış veya hataların tespit edilerek değerlendirildiği, 2000-2023 yılları arasındaki çalışmaların incelenmesini kapsamaktadır. Herhangi bir öğrenci grubunun dâhil edilmeyip genel değerlendirmelerin yapıldığı, sorunların ifade edildiği çalışmalar araştırmaya dâhil edilmemiştir. Ana dilden yapılan aktarımların belirli başlıklar altında verildiği, ana dilin veya öğrencinin bildiği diğer dillerin yabancı dil olarak Türkçe ve İngilizce öğrenen ana dili Arapça olan bireylerin öğrenmelerine etkileriyle ilgili somut örneklere dayalı tespitlerin yapıldığı çalışmalar değerlendirilmeye alınmıştır.

2. Bulgular

Araştırmanın “Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi (YDOTÖ)’nde aktarımlar nasıl ele alınmıştır” sorusuna ilişkin bulgular:

Tablo 1: Ydotö’nde Aktarımların Ele Alınışı

Çalışma	Öğrenme alanı	Dil Düzeyi	Aktarım başlıkları
Ç1	Yazma	A1, A2, B1, B2, C1, C2	Arapça tamlamaların etkisi Arapça bağlaçların etkisi Arapça nesne ve zarf kullanımının etkisi Arapça kalıp ifadelerin etkisi Arapça imlanın etkisi Arapça cümle yapısının etkisi
Ç2	Yazma	A1, A2	Arapçanın etkisi Fransızcanın etkisi İngilizcenin etkisi İtalyan ve İspanyolcanın etkisi Söz dizimi hataları Ek hataları
Ç3	Yazma	B1, B2	Arapça sözcüklerin etkisinden kaynaklanan yanlışlar İngilizce sözcüklerin etkisinden kaynaklanan hatalar
Ç4	Konuşma	Düzyer belirsiz	Arapçanın kelime seçiminde etkisi Arapçanın ses bilgisine etkisi Arapçanın dil bilgisi farklılığının etkisi Arapça-Türkçe ortak kelimelerin etkisi Diğer yabancı dillerin etkisi

Tablo 1’e göre YDOTÖ’nde aktarımların ele alındığı bilimsel çalışmalarda yazma alanına dönük 3, konuşma becerisine dönük 1 çalışma yapıldığı; yazma öğrenme alanında yapılan çalışmalarda bütün dil düzeylerinin ele alındığı, konuşma alanına dönük çalışmada ise herhangi bir düzeyin ifade edilmediği tespit edilmiştir. Çalışmalarda aktarımların sınıflandırılması veya başlıkların oluşturulmasıyla ilgili düzey veya öğrenme alanlarının belirleyici olmadığı, Ç1 ve Ç4’de Arapçanın etkisi daha ayrıntılı bir biçimde verilirken Ç2 ve Ç3’te diğer yabancı dillerle aynı başlıklandırıldığı görülmüştür.

Araştırmanın “Yabancı dil olarak İngilizce öğretimi (YDOİÖ)’nde aktarımlar nasıl ele alınmıştır” soruna ilişkin bulgular:

Tablo 2: YDOİÖ’de Aktarımların Ele Alınışı

Çalışma	Öğrenme alanı	Dil Düzeyi	Aktarım başlıkları
Ç5	Yazma	Düzy belirsiz	İsimler ve Arapçadan aktarım Zamirler ve Arapçanın etkisi Edatlar ve Arapçanın etkisi Sıfatlar ve Arapçanın etkisi Fiiller ve Arapçadan aktarım Bağlaçlar ve Arapçadan aktarım
Ç6	Yazma	Düzy belirsiz	Dil bilgisi Büyük harf kullanımı İsim ve fiillerde “s” ekinin kullanımı Ekler İngilizcede seslendirilmeyen harfler İngilizcenin ses bilgisi özellikleri Geniş zaman kullanımı
Ç7	Yazma	Düzy belirsiz	Tanımlıklar Zamirler İlgeçler Sıfatlar Nicelik belirleyiciler
Ç8	Konuşma	Düzy belirsiz	Çift ünsüzlerin seslendirilmesiyle ilgili yanlışlar Diğer ünsüzlerle ilgili yanlışlar “a,e” ünlülerinin seslendirilmesiyle ilgili yanlışlar Seslendirilmeyen “e” ünlüsüyle ilgili yanlışlar Ünlü harflerle ilgili yanlışlar Bazı ünlü seslerin sıralanışıyla ilgili yanlışlar Hecelerin karıştırılması Sesteş kelimelerle ilgili yanlışlar

Tablo 2’ye göre YDOİÖ’de aktarımlarla ilgili yapılan bilimsel çalışmalarda ortak noktanın çalışmaların hiçbirinde dil düzeyinin belirtilmemiş olduğu görülmektedir. Yazma alanında gerçekleştirilen Ç5 ve Ç7’de sözcük türlerinin aktarımlar bakımından belirleyici bir unsur olarak ele alındığı görülürken Ç6’da ses ve biçim bilgisi konularının öne çıktığı görülmektedir. Konuşma alanına dönük çalışmada ise sözcük türlerine yer verilmezken ses bilgisinin öne çıktığı görülmektedir.

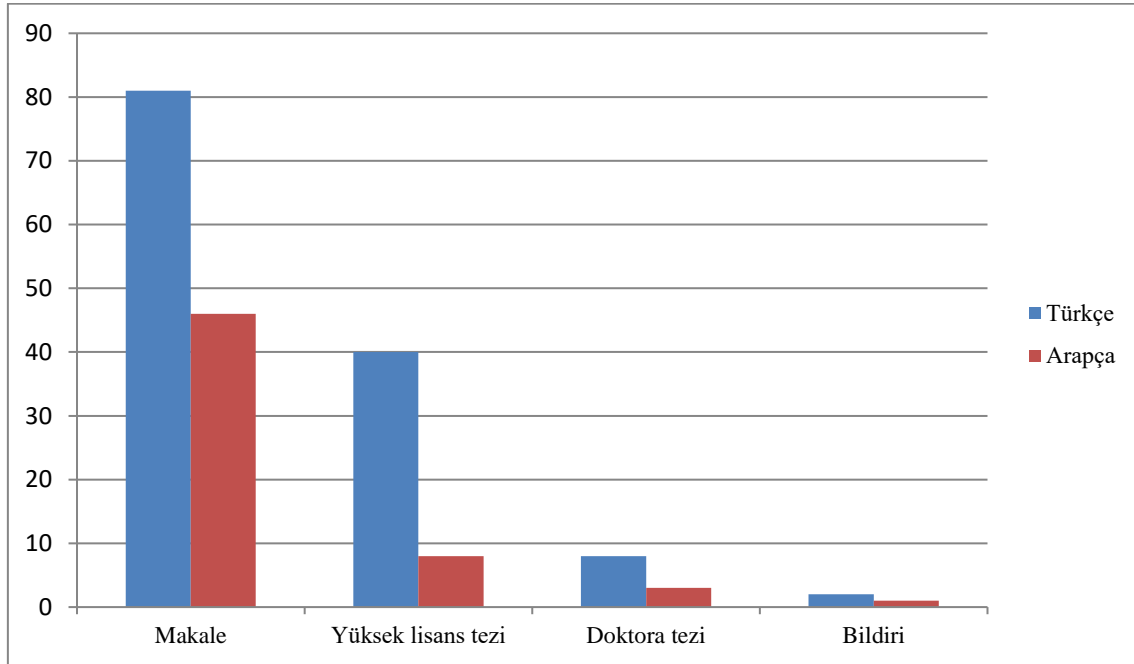
Araştırmanın “Yabancı dil olarak Türkçe ve İngilizce öğretiminde aktarımların ele alınışında ne tür farklılık ya da benzerlikler vardır” sorusuna ilişkin bulgular:

Tablo 3: Yabancı Dil Olarak Türkçe ve İngilizce Öğretiminde Aktarımların Ele Alınışı

Çalışma	Öğrenme alanı	YDOTÖ Aktarım başlıkları	YDOİÖ Aktarım başlıkları
Ç1-Ç5	Yazma	Arapça tamlamaların etkisi Arapça bağlaçların etkisi Arapça nesne ve zarf kullanımının etkisi Arapça kalıp ifadelerin etkisi Arapça imlanın etkisi Arapça cümle yapısının etkisi	İsimler ve Arapçadan aktarım Zamirler ve Arapçanın etkisi Edatlar ve Arapçanın etkisi Sıfatlar ve Arapçanın etkisi Fiiller ve Arapçadan aktarım Bağlaçlar ve Arapçadan aktarım
Ç2-Ç6	Yazma	Arapçanın etkisi Fransızcanın etkisi İngilizcenin etkisi İtalyan ve İspanyolcanın etkisi Söz dizimi hataları Ek hataları	Dil bilgisi Büyük harf kullanımı İsim ve fiillerde “s” ekinin kullanımı Ekler İngilizcede seslendirilmeyen harfler İngilizcenin ses bilgisi özellikleri Geniş zaman kullanımı
Ç3-Ç7	Yazma	Arapça sözcüklerin etkisinden kaynaklanan yanlışlar İngilizce sözcüklerin etkisinden kaynaklanan hatalar	Tanımlıklar Zamirler İlgeçler Sıfatlar

		Nicelik belirleyiciler	
Ç4-Ç8	Konuşma	Arapçanın kelime seçiminde etkisi	Çift ünsüzlerin seslendirilmesiyle ilgili yanlışlar
		Arapçanın ses bilgisine etkisi	Diğer ünsüzlerle ilgili yanlışlar
		Arapçanın dil bilgisi farklılığının etkisi	“a,e” ünlülerinin seslendirilmesiyle ilgili yanlışlar
		Arapça-Türkçe ortak kelimelerin etkisi	Seslendirilmeyen “e” ünlüsüyle ilgili yanlışlar
		Diğer yabancı dillerin etkisi	Ünlü harflerle ilgili yanlışlar
		Bazı ünlü seslerin sıralanışıyla ilgili yanlışlar	
		Hecelerin karıştırılması	
		Sesteş kelimelerle ilgili yanlışlar	

Tablo 3’e göre yazma öğrenme alanında aktarımlara yönelik olarak gerçekleştirilen çalışmalarda YDOTÖ ve YDOİÖ’nde Ç1, Ç5 ve Ç7’nin sözcük türlerinin aktarımlara etkisinin ele alınışı bakımından benzerlik taşıdığı görülmektedir. Ç1, Ç6 ve Ç7’de yazım ve dil bilgisi konularının da Türkçe ve İngilizcenin yapısal özelliklerine bağlı olarak ele alındığı; YDOİÖ’ne yönelik olarak gerçekleştirilen çalışmalarda başka dillerin etkisinin değerlendirilmediği görülmektedir. Konuşma alanında yapılan çalışmalarda ise YDOTÖ’nde seslendirmeden ziyade ana dilden yapılan ve konuşmayı etkileyen unsurlar genel olarak ele alınmışken YDOİÖ’nde doğrudan seslendirmeye dönük değerlendirmelerin ön plana çıktığı görülmektedir.

Şekil 1: YDOTÖ ve YDOİÖ’nde (Ana Dili Arapça) İncelen Çalışmaların Türlerine Göre Dağılımı

Grafik 1’de görüldüğü üzere aktarımlarla ilgili çalışmalar en fazla makale türünde (f=127) gerçekleştirilmiş olup sırasıyla yüksek lisans tezi (f= 48), doktora tezi (f=11) ve bildiri (f=3) türündeki çalışmalara ulaşılmıştır. Ana dili Arapça olan bireylere dönük YDOİÖ’nde daha az sayıda çalışmaya ulaşılmaması taramanın İngilizce yapılması ve yalnızca bu dilde hazırlanmış ve erişime açık olanların incelenmeye alınmış olmasıyla bağlantılı olduğu düşünülmektedir.

3. Tartışma ve Sonuç

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde aktarımlara yönelik çalışmaların oldukça sınırlı sayıda olduğu yapılan araştırma sonucunda görülmüştür. Bu çalışmalar arasında YDOTÖ’nde aktarımların yabancı literatürle karşılaştırılmasına dönük herhangi bir çalışma tespit edilememiştir. Bununla birlikte YDOTÖ ders kitaplarının YDOİÖ ders kitaplarıyla karşılaştırıldığı çalışmaların yapıldığı görülmüştür (Alhan Derinkök ve Gün, 2022; Güneş, 2019; Kalaycı ve Durukan, 2019; Özdemirel ve Dilidüzgün, 2018; Şimşek, 2018; Yeşil, 2019). Genellikle söz varlığı ve etkinliklerin incelendiği çalışmalarda İngilizce ders kitapları ve Türkçe ders kitapları karşılaştırılmış, ulaşılan sonuçlara göre her iki dilin öğretimine yönelik olarak hazırlanan kitapların eksiklikleri, olumlu ve olumsuz yönleri belirtilmiştir. İngilizce gibi yabancı dil olarak öğretimi eski ve yaygın bir dilin karşılaştırma yapmak için tercih edilmesinin makul ve isabetli olduğu düşünülmektedir. Bu çalışma da YDOTÖ ve YDOİÖ’nde ana dili Arapça olan öğrencilere yönelik olarak gerçekleştirilen aktarımlarla ilgili çalışmaların incelenmesi hem İngilizcenin yabancı dil olarak köklü ve yaygın olması hem de YDOTÖ’nde aktarımların ana dili Arapça olan gruplara yönelik olarak ayrıntılı biçimde gerçekleştirilmiş olmasından dolayıdır. Bu çalışmanın diğer çalışmalardan ayrılan yanı araştırmanın amacı doğrultusunda yapılan inceleme ve ulaşılan sonuçlar başka bir dil veya gruba yönelik çalışma yapılmasına imkân vermemesidir.

Yapılan araştırma sonucunda elde edilen bulgulardan hareketle ulaşılan sonuçlar şu şekildedir:

Çalışmanın “Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi (YDOTÖ)’nde aktarımlar nasıl ele alınmıştır” sorusuna ilişkin ulaşılan sonuçlar incelendiğinde: YDOTÖ’nde aktarımlarla ilgili çalışmaların yazma ve konuşma alanlarında yapıldığı, yazma alanında yapılan çalışmaların bütün dil düzeylerine yönelik olarak gerçekleştirildiği, konuşma alanında yapılan çalışmada ise düzey belirtilmediği görülmüştür. Yazma alanında aktarımlar sınıflandırılırken çalışmalardan birinde Arapçanın sözcük türlerine, kalıp ifade ve tamlamaların kullanımına etkisi, yazım ve cümle yapısına etkisi ele alınmış; diğer iki çalışmada ise Arapça, İngilizce, Fransızca, İspanyolca ve İtalyancanın etkisi ile söz dizimi ve ek hataları biçiminde sınıflandırma yapılmıştır. Aktarımların ilk çalışmada ana dilin etkisi ayrıntılı biçimde ele alınırken diğer iki çalışmada ana dilin etkisi ile diğer dillerin etkisi benzer biçimde ele alınmıştır. Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen birey diğer yabancı dillerde de yetkin olabilir; ancak Türkçe öğrenirken ana dilin etkisi daha baskın ve çok yönlü olacaktır. Bu nedenle Arapçanın etkisi alt başlıklarla ayrıntılandırılırken diğer dillerin etkisi aktarımların boyutuna göre bir başlık altında toplanabilir. Konuşma alanında yapılan çalışmada ise Arapçanın kelime seçimine, ses bilgisine, dil bilgisine etkisi, Arapça-Türkçe ortak kelimelerin etkisi ve diğer yabancı dillerin etkisi biçiminde ele alınmıştır. Bu çalışmada aktarımların oldukça kapsayıcı olduğu söylenebilir; ancak ana dili Arapça olan bireylerin seslendirmede yaşadıkları sorunlar ses-harf boyutuyla değerlendirilerek Arapçadan kaynaklanan yanlışlar başlıklar halinde verilebilirdi. Bu çalışmada diğer dillerin etkisinin ayrı bir başlık halinde verilmesi uygun bulunurken çalışmaya dâhil edilen öğrencilerin dil düzeylerinin verilmemesi eksiklik olarak değerlendirilmektedir.

Araştırmanın “Yabancı dil olarak İngilizce öğretimi (YDOİÖ)’nde aktarımlar nasıl ele alınmıştır” sorusuna ilişkin sonuçlar: Ana dili Arapça olan bireylerin İngilizce öğrenirken yaptıkları aktarımlarla ilgili çalışmalarda ortak noktanın hiçbirinde dil düzeylerinin verilmemesi olmuştur. Yazma alanında yapılan çalışmalarda sözcük türlerinin İngilizce öğrenmeye etkisi iki

çalışmada üzerinde durulan konu olurken diğer çalışmada İngilizcenin dil bilgisi ve yazımıyla ilgili yapılan yanlışların Arapçanın etkisinden kaynaklandığı öne sürülmüş; dil bilgisi, büyük harflerin kullanımı, İngilizce “s” ekinin yazımı, İngilizcede seslendirilmeyen harfler ve geniş zamanın kullanımı üzerinde durulmuştur. İngilizcede yer alan tanımlık ve nicelik belirleyiciler de üzerinde durulan konular arasında yer almıştır. Konuşma alanına yönelik çalışmada ise Arapçadan kaynaklanan seslendirme yanlışları üzerinde durulmuştur. Çalışmada doğrudan seslendirmeye dönük tespitlerin yer alması uygun bulurken bu söyleyiş yanlışlarının dışında konuşmayı etkileyen başka sebeplerin yer almaması eksiklik olarak değerlendirilmektedir. Zira ana dilin etkisiyle konuşmada birtakım ses, hece ya da kelimeler yanlış seslendirilebilir, bunlar tespit edilebilir; ancak sadece bu yanlışlarla aktarımların ifade edilmesi yeterli değildir.

Araştırmanın “Yabancı dil olarak Türkçe ve İngilizce öğretiminde aktarımların ele alınışında ne tür farklılık ya da benzerlikler vardır” sorusuna ilişkin sonuçlar: Yabancı dil olarak Türkçe ve İngilizce öğrenen ana dili Arapça olan bireylerin yaptıkları yanlışlardan hareketle gerçekleştirilen aktarımlarla ilgili çalışmalarda birtakım benzerlik ve farklılıklar tespit edilmiştir. Çalışmaların benzer yönlerine bakıldığında; yazma alanında yapılan çalışmaların ağırlıkta olduğu, yazma alanında yapılan çalışmalarda Arapçanın sözcük türleri bakımından öğrenilen etkisinin ele alındığı, Arapçanın dil bilgisi özelliklerinin öğrenilen dile etkisinin ele alındığı, konuşma alanındaki çalışmalarda ise her iki çalışmada da ses bilgisi konularının ele alındığı görülmektedir.

Çalışmaların farklı yönleri değerlendirildiğinde; YDOTÖ’nde incelenen çalışmalarda konuşma alanında yapılan çalışma dışındakilerin dil düzeyleri ifade edilirken YDOİÖ’nde incelenen çalışmalarda dil düzeylerine yer verilmediği, YDOTÖ’nde incelenen çalışmalarda diğer dillerin etkisine üç çalışmada yer verilirken YDOİÖ’nde sadece Arapçanın etkisinin ele alındığı, YDOTÖ’nde konuşma alanında yapılan çalışmada Arapçanın genel etkisi ele alınırken YDOİÖ’nde doğrudan seslendirme yanlışlarının üzerinde durulduğu, YDOTÖ’nde yapılan çalışmalarda Arapçanın sözcük türlerinin kullanımına etkisi bir çalışmada yer alırken YDOİÖ’nde yazma alanındaki üç çalışmada da Arapçanın sözcük türlerine etkisi üzerinde durulduğu, YDOTÖ’nde aktarımların ele alınması ve başlıklandırılmasında ana dilin veya diğer yabancı dillerin etkisi belirleyici olurken YDOİÖ’nde ana dilin yanı sıra hedef dilin yapısı ve özelliklerinin de aktarımların ele alınmasında etkili olduğu görülmüştür.

Ana dili Arapça olan bireylerin Türkçe ve İngilizce öğrenirken yaşadıkları sorun ve karşılaştıkları zorlukların farklılık göstermesi mümkündür. İngilizce gibi çok yaygın ve özellikle teknolojiye dayalı kullanımı sayesinde hemen hemen herkesin günlük hayatının bir parçası hâline gelen bir dilin öğrenilmesi ile geniş bir coğrafyada kullanılıyor olmasına rağmen yabancı dil olarak öğretimi ve kullanımı İngilizceye göre oldukça sınırlı bir dilin öğrenilmesi aynı olmayacaktır. Bu farklılık yapılan bilimsel çalışmaların sayısı ve öncülüklerinde görülebilir. Bu durumda YDOİÖ’nde yapılan çalışmaların incelenerek yabancı dil öğretimindeki birikimlerinden yararlanılması, YDOTÖ’nin geliştirilmesine katkı sağlayacak kuramsal bilgi ve uygulamaların değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu yaklaşım yalnızca İngilizce için değil, öğretimi yaygın ve köklü diğer diller için de geçerlidir.

Karşılaştırma çalışmaları yeni ve farklı bakış açıları kazandırabilme yönüyle eğitim uygulamaları ve materyallerine yönelik olarak gerçekleştirilmesinin yararlı olduğu düşünülmektedir. Bu çalışma da bu yaklaşımla gerçekleştirilmiş olup YDOTÖ alanında yeni

sayılabilecek aktarımlar konusunda araştırma yapacak kişilere bu yönüyle katkı sağlayacağı öngörülmektedir.

3.1. Öneriler

Elde edilen bulgu ve ulaşılan sonuçlardan hareketle araştırmacı ve alanda çalışanlara öneriler şunlardır:

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi köklü olsa da YDOTÖ’nde aktarımlarla ilgili çalışmaların yeni başladığı görülmektedir. Bu nedenle konuyla ilgili yabancı literatürün gözden geçirilmesi ve uygun olan yaklaşım, bakış açısı, sınıflandırma ve adlandırmalar değerlendirilmelidir.

Her dilin kendine özgü yapısal özellikleri olduğu gerçeğinden hareketle aktarımların sınıflandırılmasında hem Türkçenin hem de yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireylerin ana dil ve kültürel özellikleri dikkate alınmalıdır.

Yabancı dil öğretiminde aktarımlar sadece bireyin ana dilinden değil, bildiği başka yabancı dillerin etkisiyle de gerçekleşebilir; bu bağlamda Türkçe öğrenen yabancıların bildikleri diğer dillerin Türkçe öğrenmelerine etkileri incelenmelidir.

Aktarımlar yabancı dil öğretiminde başarıyı ve güdülenmeyi etkileyen önemli bir unsur olarak değerlendirilmeli, daha fazla grup ve farklı milliyetten bireylere dönük çalışmalar yapılmalıdır.

Kaynaklar

- Aldaraghme, H. (2020). *Ana dili Arapça olan öğrencilerin Türkçe konuşma becerilerine dair bir araştırma*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya: Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Alhan Derinkök, A. (2022). *Yabancı dil olarak Türkçe ve İngilizce ders kitaplarında orta düzey konuşma etkinliklerinin karşılaştırılması (Yedi İklim Türkçe ve New English File örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Nevşehir: Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Al-Sharabi, T. A. T. A. (2022). Yemen Sana’a Üniversitesinde yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin değerlendirilmesi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (Ö11), 90-108.
- Alyılmaz, C. & Er, O. (2018). İkinci dil olarak Türkçe Öğrenen Öğrencilerin Türk Kültürüne Yönelik Farkındalıklarının İncelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(3), 1269-1285
- Bardovi-Harlig, K., & Sprouse, R. A. (2018). Negative versus positive transfer. *The TESOL encyclopedia of English language teaching*, 1-6.
- Bekir, H. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde sesletim ve sesbilgisel bozukluklar: Plovdiv üniversitesi örneği. *Trakya Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 12(24), 319-326.
- Bhela, B. (1999). Native language interference in learning a second language: Exploratory case studies of native language interference with target language usage. *International Education Journal*. *International Education Journal*, 1(1), 22-31.
- Bley-Vroman, R. (1990). The logical problem of foreign language learning. *Linguistic analysis*, 20(1-2), 3-49.

- Boylu, E. (2014a). Dil-kültür ilişkisi ve İran'da Türkçe öğretimine etkisi. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 4, 19-28.
- Boylu, E. (2014b). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen temel seviyedeki İranlı öğrencilerin yazma problemleri. *Zeitschrift für die Welt der Türken*, 6(2), 335-349.
- Biçer, N. (2017). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde ana dilinin etkisi. *Electronic Turkish Studies*, 12(14), 41-58.
- Camilleri, G. (2004). Negative transfer in Maltese students' writing in English. *Journal of Maltese Education Research*, 2(1), 3-12.
- Çanaklı, L. A., & Baştürk, S. (2022). The effect of multilingualism on the writing skills of Moroccan students learning Turkish as a foreign language (A1-A2). *African Educational Research Journal*, 10(1), 84-93.
- Çiftçi, Ö., & Demirci, R. (2019). Ana dili olarak Arapça konuşan öğrencilere Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde yabancı eşdeğer kelimelerin rolü. *Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(2), 628-644.
- Dewaele, J. (1998). Lexical Inventions: French Interlanguage as L2 versus L3. *Applied Linguistics*, 19(4), 471-490.
- Duman, G. B. (2013). Kırgızların Türkiye Türkçesi öğrenirken ad durum biçimbirimleriyle ilgili yaptıkları hatalar ve çözüm önerileri. *Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi*, 2(5), 82-94.
- Ehrman, M. E. (1996). *Understanding second language learning difficulties*. California: Sage Publications.
- Ellis, R. (2008). Investigating grammatical difficulty in second language learning: Implications for second language acquisition research and language testing. *International Journal of Applied Linguistics*, 18(1), 4-22.
- Elsawah, E. (2016). *Ana dili Arapça olanların Türkçe yazılı anlatımlarında sözcük kullanımları ve yazım yanlışları: durum tespiti ve çözüm önerileri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Erdoğan, V. (2005). Contribution of error analysis to foreign language teaching. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(2), 261-270.
- Gass, S. M., & Selinker, L. (Eds.). (1992). *Language transfer in language learning: Revised edition* (Vol. 5). Amsterdam and Philadelphia: John Benjamins Publishing.
- Güneş, K. (2019). *Yabancılarla Türkçe öğretimi ders kitapları ile yabancı dil olarak İngilizce öğretimi ders kitaplarının tema ve tema içeriğindeki sözcükler açısından karşılaştırılması*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya: Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Hammarberg, B. (2001). Roles of L1 and L2 in L3 production and acquisition. In J. Cenoz, B. Hufeisen, & U. Jessner (Eds.), *Cross-linguistic influence in third language acquisition: Psycholinguistic perspectives* (pp. 21-41). Clevedon, UK: Multilingual Matters.
- Hoşca, F. (2020). Sudan'da Türkçe öğretiminde karşılaşılan zorluklar. *Sosyal Bilimler Akademik Dergisi*, 3(1), 77-87.
- Karim, K., & Nassaji, H. (2013). First language transfer in second language writing: An examination of current research. *Iranian Journal of Language Teaching Research*, 1(1), 117-134.
- Kaweera, C. (2013). Writing error: A review of interlingual and intralingual interference in efl context. *English language teaching*, 6(7), 9-18.

- Kalaycı, D., & Durukan, E. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe ve İngilizce öğretimi ders kitaplarının öğrenme alanları bakımından karşılaştırılması. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 8(4), 2162-2177.
- Kaya, M. (2022). Miswriting in the teaching of Turkish as a foreign language: The Tunisian case. *Educational Policy Analysis And Strategic Research*, 17(4), 45-63.
- Lado, R. (1994). *Language teaching a scientific approach*. New York: McGraw-Hill.
- Levenston, E. A. (1979). Second language acquisition: Issues and problems. *Interlanguage studies bulletin*, 147-160.
- Liu, Y. F. C. (2016). Cultural collision: The interference of first language cultural identity on pragmatic competence of the target language. *GIST-Education and Learning Research Journal*, 13, 131-147.
- Mehlhorn, G. (2007). From Russian to Polish: Positive transfer in third language acquisition. In *16th International Congress of Phonetic Sciences, Saarbrücken* (Vol. 17451748).
- Miles, M. B., Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. California: Sage Publications.
- Murphy, S. (2003). Second language transfer during third language acquisition. *Studies in Applied Linguistics and TESOL*, 3(2), 1-21.
- Odlin, T. (1989). *Language transfer: cross-linguistic influence in language learning*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Özdemirel, A. Y., & Dilidüzgün, Ş. (2018). Yabancı dil olarak Türkçe ve İngilizce ders kitaplarındaki sözcüklerin kullanım sıklığı bağlamında değerlendirilmesi. *OPUS International Journal of Society Researches*, 9(16), 1464-1505.
- Richards, J.C. (1971). *A non-contrastive approach to error analysis*. Richards, J.C edition. Error analysis. London: Longman.
- Richards, J.C. (1974). *Error analysis perspectives on second language acquisition*. London: Longman.
- Sabbah, S. (2015). Negative transfer: Arabic language interference to learning English. *Arab World English Journal (AWEJ) Special Issue on Translation*, 4, 269-288.
- Shen, M., & Chiu, C. Y. (2011). Errors in the written production of Chinese learners of English: a typological perspective. *International Journal of Linguistics*, 3(1), 1-16.
- Subaşı, D. A. (2010). TÖMER'de yabancı dil olarak Türkçe öğrenen Arap öğrencilerin kompozisyonlarında hata analizi. *Dil Dergisi*, (148), 7-16.
- Sur, E., & Çalışkan, G. (2021). Suriyeli göçmenlerin yabancı dil olarak Türkçe öğreniminde karşılaştıkları sorunlar. *Milli Eğitim Dergisi*, 50(1), 27-49.
- Şengül, K. (2014). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde alfabe sorunu. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 3(1), 325-339.
- Şimşek, M. R. (2018). Yabancılar için İngilizce ve Türkçe ders kitaplarındaki kültürel içeriklerin karşılaştırması. *Bilgi*, 84, 301-327.
- Tüm, G. (2014). Çok uluslu sınıflarda yabancı dil Türkçe öğretiminde karşılaşılan sesletim sorunları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(29-2), 255-266.
- Tüm, G. (2020). Mediation in Writing Skills and Teaching Turkish as a Foreign Language. *African Educational Research Journal*, 8, 134-144.

- Wang, Y. (2015). Negative transfer of mother language in English compositions by Jiujiang university students. In SHS Web of Conferences (14), p. 1-4). EDP Sciences.
- Yang, X. (2019). A review of negative language transfer regarding the errors in English writing in Chinese colleges. *Journal of Language Teaching and Research*, 10(3), 603-609.
- Yeşil, F. (2019). *Yabancı dil olarak Türkçe ve İngilizce öğretimi ileri seviye ders kitaplarındaki kelime etkinliklerinin karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: İstanbul Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Zhao, Y. (2019). Negative transfer of mother tongue in English. *Creative Education*, 10(05), 940-946.
- URL 1: YÖK Tez Merkezi (2022). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/giris.jsp>
- URL 2: <https://scholar.google.com/schhp?hl=tr>
- URL 3: <https://dergipark.org.tr/tr/>

Extended Abstract

It is not possible to say some difficulties and confusions do not exist although developing educational facilities has made learning a language easier and more common; because language reshaped by geography and history in a long process cannot be learnt by foreigners in a short time. Individual differences besides structural differences between native and learnt languages; need for expert teachers in their fields, materials and curriculum affect learning a foreign language process significantly (Bley-Vroman, 1990; Ehrman, 1996; Ellis, 2008; Levenston, 1979). Cultural differences and a language's intrinsic structure cause students to suffer from various problems and confusions, and they can make transfers from their mother languages as to the size of the problem and confusion (Gass, & Selinker, 1992; Liu, 2016). Transfers that reasons and scales change as to groups and individuals cause results affecting learners' success and motivations (Camilleri, 2004; Sabbah, 2015; Shen, & Chiu, 2011; Wang, 2015; Yang, 2019; Zhao, 2019). The transfers from native language culture to the target language should be identified and the learning process, lesson materials and teacher awareness should be improved accordingly.

It can be said subject of transfers, a subject that has been discussed for a long time in foreign literature, is a fresh subject for Turkish (Biçer, 2017; Yang, 2019). Therefore, it is thought that examining the studies on other languages and handling them with the studies on Turkish comparatively would make a significant contribute to the field. After the scans, transfers in TTAFL were classified in the studies on native Arabic speakers and handled comprehensively. When comparing the transfers with foreign literature, how different and similar they are was identified and results evaluated. After the research, the studies on native Arabic speakers learning English as a foreign language were handled. English was preferred because it is spoken by Arabic speakers commonly and the studies on the transfers in TTEAFL on this group are purposive, qualified, and sufficient quantitatively.

It is predicted that this study can be beneficial by developing a new point for scientists and teachers who will work on transfers conducted limitedly in TTAFL and evaluating conducted studies critically.

This study was conducted to examine the transfers in teaching Turkish and English as a foreign language. Accordingly, the questions below were answered.

1. How did the transfers be handled in teaching Turkish as a foreign language (TTAFL)?
2. How did the transfers be handled in teaching English as a foreign language (TEAFL)?
3. What are differences and similarities in handling transfers in teaching Turkish and English as a foreign language?

This research was conducted with qualitative research method, and document analysis method was used. Document analysis is performed when the researcher collect data in accordance with the aims of the research and the documents are examined; and it is made with examining written documents on facts and events related to the subject to be handled (Yıldırım & Şimşek, 2016). Document analysis was

used because printed and digital resources need to be examined in accordance with specified criteria and scales.

When classifying the transfers in writing, the effects of Arabic on word types, phrases and use of compounds, spelling and sentence structure was handled in a study; and effects of Arabic, English, French, Spanish and Italian, and syntax and affix mistakes were categories in other two studies. In the first study on transfers, the effect of mother tongue was handled comprehensively while the effect of mother tongue and that of others were discussed similarly in other two studies. A person learning Turkish as a foreign language may be competent in other languages but mother tongue influence and can be more dominant and multidimensional as learning Turkish. Therefore, Arabic influence is detailed under subheadings while other languages' influence can be collected under a single heading as to the size of transfers. They were handled under Arabic influence on word choice, phonetics, grammar, and the influence of Arabic and Turkish common vocabulary and influence of other languages in the speaking study. Transfers are inclusive in this study but the native Arabic speakers' problems in articulation could have been evaluated with letters and sounds and presented under Arabic caused mistakes. The influence of other languages was presented separately in this study while no information on the levels of the sample group's students was given, which is a deficiency.

As a result, the common point of the studies on transfers made by native Arabic speakers as learning English is that no language level was specified in all of them. In the writing studies, the influence of word types on English was emphasized in two of the studies on writing while it was claimed English grammatical and spelling mistakes happened due to Arabic influence in the other study; and grammar, using capitals, writing "s" in English, silent letters, and using present tense was emphasized. The articles and quantifiers were also emphasized. Arabic originated articulation mistakes were emphasized in the speaking study. While directly articulation-based determinations were presented appropriately, it was regarded as a lack that other reasons affecting speaking were not included in the study. Because some sounds, spells, and words may be articulated wrongly under mother tongue influence, they can be identified but expressing transfers with them is not enough.

When we compare differences of the studies, it is seen that while language levels were not given in the studies examined in TEAFL, the language levels of the studies, except the one conducted on speaking, were given; only Arabic influence was handled TEAFL while other languages' influences were presented in three of the studies examined in TTAFL; overall influence of Arabic was handled in the study on speaking in TTAFL while articulation mistakes were emphasized directly in TEAFL; Arabic influence on using word choices was handled in one of the studies in TTAFL while the Arabic influence on word types was emphasized in three of the studies on TEAFL; the influence of native or foreign languages to group and handle the transfers in TTAFL is determinative while structure and features of target language besides native language is efficient in handling transfers in TEAFL.